

פרוטוקול וועדת איכות הסביבה מתאריך 16.09.2024

נוכחים:

אילה רבין - יו"ר וועדת איכות הסביבה
אריק דושי – מרכז הוועדה ומנהל אגף תפעול
רותם ריעני – חבר מועצה חבר וועדה
עוזי סגל – נציג ציבור חבר וועדה
דביר מנהימר – נציג ציבור חבר וועדה

נעדרים:

אבי אליהו – חבר מועצה חבר וועדה
דוד חיות -חבר מועצה חבר וועדה

על סדר היום –

1. עדכונים.
2. מיזם השאלת כלים רב פעמים לקהילה – המשך דיון
3. מאגר DNA כלבים – המשך דיון
4. נושאים לדיון / קידום 2025

1.עידכונים:

• תגבור מעמדי חניית אופניים במקומות מרכזיים ביישוב:

בהמשך להמלצתה של הוועדה לתגבור מעמדי חניית אופניים במקומות מרכזיים ביישוב, המועצה קיבלה את המלצת הוועדה. כזכור המטרה לעודד ולייצר תנאים לשימוש באופניים שיביאו להפחתת תנועה בכבישי המושבה, יתרום לבריאות התושבים, שמירה על איכות הסביבה, וחיסכון באנרגיה, כפתרון טווח קצר, מעבר לפתרון לטווח ארוך המקודם של שבילי אופניים.

אושר לכך תב"ר במליאת המועצה.

לדברי אריק המועצה פועלת לקידום הנושא. יבוצע אחרי החגים.

- מכלי מחזור בקבוקי פקדון.

כזכור ע"פ חוק הפקדון, האחריות לאיסוף הבקבוקים לפיקדון הועברה לרשתות השיווק. הוצבו על ידם מכונות למחזור הבקבוקים, העומדות לרשות התושבים בסניפים של רשתות השיווק, חלקם לאחר לחץ של המועצה על הרשתות כבקשת הוועדה. כמיזם קהילתי בנושא בהמלצת וועדת איכות הסביבה הוצבו ע"י המועצה במוסדות החינוך שהיו מעוניינים בכך, מכלים למחזור בקבוקים באופן עצמאי ע"י ילדים ונוער ושימוש בכספי הפקדון לצרכי פעילויות ויוזמות אחרות.

כמו כן המועצה קיבלה את המלצת וועדת איכות הסביבה שניתנה לאחרונה, לביצוע פיילוט להצבת מיכל מחזור בקבוקי פקדון בקהילה ע"י הקהילה. קיבלה את המלצת הוועדה לסוג המיכל שיהיה נגיש ומאפשר לתושבים להניח ולהוציא באופן מסודר ומכבד בקבוקים לפיקדון, לצורך איסוף ומחזור עצמאי ע"י גורמים שונים בקהילה המעוניינים במחזור וקבלת כספי הפקדון.

המיכל הראשון הונח זה עתה במרכז המחזור בחניית החורשה, ועושה רושם שהמכל שנבחר עונה על הציפיות והמטרות ונראה כי מתמלא ומתרוקן יפה.

המלצת הוועדה - להזמין מיכל נוסף לצורך הפיילוט ולהעמידו במרכז מחזור אבני חן. ולאחר העמדתו שהמועצה תצא בפרסום המיזם. בהתאם להצלחת הפיילוט והתקציב, יבחן הרחבת המיזם.

צילום המיכל המוצב במרכז המחזור בחורשה.

אריק מעדכן כי יצאו למרכז מחזור חדש של קרטון, נייר ואריזות ויש זוכה. במסגרת זו יעשו כמה שיפורים כגון שדרוג מכלי הקרטון ועוד.

נעשתה פגישה עם "תאגיד תמיר" במטרה להגביר את כמות הפינויים, ואמורים להרגיש שינוי.

הוועדה העלתה את הצורך בחידוש מדבקות על המכלים.

• מודעות וחינוך, עידכונים נוספים בנושא:

- מתנ"ס –בהמשך לפגישה שבוצעה עם נעמי מיוחס מנהלת המתנ"ס, בה יוצגה המלצתה של הוועדה לשלב פעילויות עם תכנים העוסקים ומעלים מודעות בתחום איכות הסביבה. ניכר כי המתנ"ס מקדם זאת בצורה יפה מאוד ושוזר פעילויות, הצגות, סדנאות ופעילויות קהילתיות עם תוכן וערכים בתחום המעלים מודעות. כך כדוגמה :
- קיום הופעות קהילתיות בתקופת החופש הגדול ברחבי השכונות וולפסון, אלי כהן ובמתנ"ס העוסקות בנושאי איכות הסביבה.
- שילוב תכנים בנושא בקייטנות.
- הנהלת המתנ"ס קשובה ונותנת מקום לפעילויות ומיזמים העוסקים בצרכנות נבונה כגון שוק קחתן ציוד לבתי הספר יוזמת תושבת ועוד, והיד נטויה.

בתמונה: סדנא בשכונת אלי כהן למחדוש ע"י פיסול בפסולת.

- הבית לאזרחים וותיקים - בוצעה הדרכה להעלאת המודעות והצורך במחזור, בבית לאזרחים וותיקים ע"י אריק דושי ואילה רבין.
- מערכת החינוך - ממשיכים בחיזוק הקשר וקידום רעיונות מול מערכת החינוך.
- גם במהלך החופש הגדול התקיימו פגישות בנושא, עם מנהלת מחלקת החינוך וגורמים נוספים, בהם יוצגו המלצות וועדת איכות הסביבה, לקידום

הנושא וביצוע פעולות להגברת המודעות לתלמידים במערכת החינוך בשנת הלימודים הקרבה.

- מקודמת הנהגה ירוקה בבתי הספר היסודיים והשש שנותי. מתוכננת כבר בתחילת שנה פגישה בפורום של מנהלת מחלקת החינוך ומורים שיובילו ויקדמו בבתי הספר את נושא. במטרה להמשיך לגבש "הנהגות ירוקות בית ספריות" במסגרתן יקודמו פעילות ושתופי פעולה ישובים בתחום איכות הסביבה.
- מתוכנן קמפיין הגברת מודעות למחזור אלקטרוניקה לתלמידי היסודי בסיוע תאגיד המחזור "מאי", משולב פעילויות ODT בערך של 18,000 ש"ח אותם הצלחנו לגייס.

קמינים המוסקים בעץ –

- במטרה לצמצם את השימוש בקמינים המוסקים בעץ בישוב, אימוץ המלצות הוועדה בנושא והעבודה המסורה שבוצעה ע"י אגף התפעול ומחלקת הפיקוח בפרט, לגיבוש דרכי העבודה ופעולה שלהם בנושא מורכב זה שמעט מהיישובים נוגעים בו. הביאו פעולות אלו לקיטון בכמות הפניות בנושא כבר בחורף שעבר.
- המלצת הוועדה - הוועדה ממליצה ומדגישה חשיבות חידוש קמפיין למודעות בנושא בתחילת החורף 2024 כשיגרה. כולל המידע על האפשרות לפניה למועצה וביצוע אכיפה בנושא בהתאם, במטרה להמשיך לצמצם את המפגע.

- גיזום עצים – המועצה קיבלה את ההמלצה ואף פרסמה זאת לציבור, להקפדה על גיזום עצים ושיחים פרטיים מגובה 2.20 מ' למעט עצי פרי אותם יש לגזום עד קו גדר. כמפורט בפרסום זה להלן:

תושבים יקרים,

גיזום ענפי עצים וצמחייה הפולשת לשטחי ציבור חשובה על מנת למנוע מפגע להולכי רגל (החלקה מפירות, נפילות וכד'), סתירות בתעלות ניקוז, מזיקים בעקבות ריקבון פירות ולכלוך ברחובות.

לשם כך אנו מבקשים לרענן את אופן גיזום ענפי העצים/גדר חיה/שיחים הפולשים מהשטח הפרטי לשטח הציבורי.

הנחיות לגיזום ענפי עצים וצמחייה הפולשת לשטח ציבור

- ענפי עצים מעל 2.20 מטר מגובה המדרכה - לא נדרש גיזום וזאת כחלק מהתמודדות עם משבר האקלים.
- ענפי עצים מתחת לגובה 2.20 מטר - יש לגזום את העץ וזאת תוך שמירה על בטיחות העוברים והשבים.
- עצי פרי (בגלל הלכלוך) לא נכללים בהגדרה זו - יש לגזום עצי פרי לקו חומה/גדר פרטית.

זכרו

- ✓ יש להניח את הגזם על חניה ציבורית פנויה
- ✓ יש להוציא את הגזם בהתאם ליום האיסוף (פרטים באתר המועצה)

תודה על שיתוף הפעולה!
בברכה,
מחלקת פיקוח
אגף התפעול
מועצה מקומית תל-מונד

2. מיזם השאלת כלים רב פעמים לקהילה – המשך דיון לאחר בירור פרטים

המועצה רואה בחיוב את המלצת וועדת איכות הסביבה לקידום הפרויקט וביקשה להכין מסמך מדיניות.

נזכיר פרויקט השאלת כלים רב פעמיים הוא יוזמה שמטרתה צמצום השימוש בכלים חד-פעמיים על ידי השאלת כלים רב-פעמיים לציבור לאירועים פרטיים, וועדים, כיתות וכד', במקום לרכוש ולעשות שימוש בכלים חד-פעמיים. המשתמשים לוקחים כלים רב-פעמיים נקיים, משתמשים בהם, ומחזירים אותם לנקודות איסוף והחזרה לשימוש חוזר. פרויקט זה טומן בחובו יתרונות רבים ומשמעותיים שישפיעו ויתרמו לרווחתנו, חיסכון כספי שמירה על סביבתנו ועוד כפי שפורט בישיבה קודמת בהרחבה.

לצורך קידום הפרויקט ולפי בקשת המועצה, עלינו להמליץ על מדיניות ומנגנון יישום ההשאלה. להלן קווים למדיניות ראשונית, שנבחנו מול חלק מגורמי המועצה, אותה נמליץ להנהלת המועצה, לאחר דיוק הדברים בוועדה:

- חומרים - נבחנו בפועל סטים של צלחות וכוסות נירוסטה ומלמין – נראה שמלמין ישמש יותר מהאלומיניום עליו חשבנו בהתחלה.
- המועצה תעמיד לרשות הציבור בעלות סימלית, שני סטים להשכרה. כל סט יכלול:
25- כוסות שתיה קרה (מלמין עשוי להתאים גם לחום ולמדיח)
- סכום מתכת ל- 25 סועדים (מזלגות, סכינים וכפיות)
25- צלחות מנה עיקרית
25- צלחות עוגה

• עלויות ואמצעי תשלום:

- על ההשכרה יגבה תשלום חד פעמי של 20 ש"ח לסט של 25 סועדים (סכום שישמש להשלמת חוסרים/ הגדלת הסט בהתאם לביקוש).
- חיוב תשלום על עיכוב בהחזרה בחתימה מראש לידיעה ("חיוב בדיעבד" – נמצא בבדיקה תפעולית ע"י הגזבר)
- בהמשך במידת הצורך יישקל חיוב בגין אובדן כלים לפי מחירון. (נהוג בחלק מהרשויות)

- משך ההשאלה: הזמנה מראש בהתאם לפניות הסט ולתקופה של 4 ימים.
- הכלים יאספו נקיים ויוחזרו נקיים.

• מנגנון ההשאלה:

- באמצעות אפליקציה באתר המועצה.
- תחת לשונית איכות הסביבה או / וגם קהילה – בלשונית השאלת ציוד.
- בניית לשונית עם מידע בנושא ואפשרות שריון הזמנה (ראה מטה תמונה מצ"ב)

- החתמה על טופס השאלה מקוון וחיוב בנוסח שנבנה שיאושר משפטית.
- מינוי איש קשר ממחלקת שפע שיתפעל את ההשאלה.
- איסוף והחזרה ע"י התושבים ממחסני המועצה בשעות שיפורסמו שיקבעו ובתאום מראש.

- הצלחת המיזם ככל שתהיה, תאפשר שכפול המנגנון להשאלות ציוד ומוצרים נוספים בהמשך.

לוח השאלה לבדיקת זמינות המערכת (כדוגמת כפר סבא):

אוגוסט 2024						
א	ב	ג	ד	ה	ו	ש
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

השלבים שנותרו:

- אישור תוכנית מדיניות מפורטת – מול המנכ"לית המועצה.
- אישור ע"י הייעוץ המשפטי טפסי התחייבות שנבנו ואישור מנגנון גביה ע"י הגזבר.
- אפיון ויישום האפיון באתר המועצה.
- רכש ופרסום.

3. עידכון ודיון מאגר DNA כלבים -

כידוע, רשויות מקומיות ברחבי הארץ, כמו גם שלנו מתמודדות עם קיומם במרחב הציבורי של גללי כלבים שאינם נאספים על ידי בעליהם. הגללים נותרים ברחובות, פוגעים בחזות הישוב ובאיכות חיי התושבים ואף עלולים להוות מפגע תברואתי. על אף הניסיונות להתמודד עם התופעה בדרכים שונות, ובכלל זה על ידי התקנת מתקני שקיות אשפה ייעודיות לאיסוף הגללים ופיזור פחים בגינות, הסברה ואיסוף יזום, קיימים גללים במרחב הציבורי. הנושא של בניית מאגר DNA ואכיפה באמצעות דגימות עלה ע"י המועצה לבחינה והוצג בישיבת וועדת איכות סביבה ב-2022 אך, החקיקה והתשתית ליצירת בנק ועוד לא היו בשלים לכך באותה העת.

מעדכנים שביוני 2024 מליאת הכנסת אישרה בקריאה שניה ושלישית את הצעת חוק להקמת מאגר מידע גנטי של כלבים, המשמעות לכאורה שרשויות מקומיות תוכלנה להקים מאגר DNA לכלבים שעשוי לסייע באכיפת איסוף גללים. זה חוק מסגרת המחייב התקנת חוק עזר מתאים, שעשוי לקחת כשנה עד אישורו במשרד הפנים. משמעות החוק שהרשות תהיה רשאית ליטול דגימות DNA מכלבים אשר בעליהם מתגוררים דרך קבע בתחומה לצורך בניית הבנק. וכל זאת לאחר שהממשלה תמנה שר שיהיה אחראי על ביצוע החוק שיתקין תקנות בנוגע לביצועו.

על אף שהחוק הוא לכאורה בגדר פריצת דרך. במתכונתו הנוכחית, מסתמן מכלל הרשויות שהיישום שלו לפחות בשלב זה הוא בעייתי שכן: ✓
"אליה וקוץ בה", ע"פ החוק הרשויות רשאיות לקחת דגימות DNA, אך אינן יכולות לחייב בשל אי היכולת למתן סנקציה בגין אי מתן דגימה ע"י בעלי כלבים. קיימת גם התנגדות משרד המשפטים ומשרד החקלאות למתן סנקציה שתלויה עם החיסונים. כאשר לרוב בעלי כלבים שיהיו מוכנים לתת דגימה, הם לרוב אלו שגם אוספים את הגללים ואלו שיסרבו הם אלו שלרוב לא אוספים...

המלצת הוועדה:

זה נושא חשוב לטיפול וחשוב לבחון קידום יישום חוק זה כחלק מהמאבק במפגע איסוף צואת כלבים.

החוק לכאורה מהווה פריצת דרך, אך ניכר שהוא חסר עוד בכלים המחייבים שיקדמו ויאפשרו אכיפה אפקטיבית כפי שסבורים אנשי המקצוע.

עם זאת הוועדה תומכת בקידום והתאמת חוק עזר מקומי בכפוף ליעוץ המשפטי, המאפשר לקיחת בדיקות DNA, חוק עזר המהווה תנאי וחסם ליישום חוק המסגרת בנושא. שכן פרוצדורת אישור חוק עזר לוקחת זמן לאישור במשרד הפנים, דבר שעשוי למקסם לוחות זמנים כאשר יבשילו התנאים.

כמו כן הוועדה ממליצה לתגבר שילוט נוסף והסברה בנושא לעידוד איסוף צואת כלבים.

4. נושאים לדיון / קידום בשנת 2025 -

א. שוטף -

המלצת הוועדה – קיימת ציפיה שהמועצה תמשיך לשמור וליישם את המלצות הוועדה שניתנו לאורך הקדנציה ואומצו על ידי המועצה. שיושמו או נמצאות בשלבי יישום. ותעמיד משאבים להמשך שיפור מתמיד בנושאים אלו.

ב. הכנת תוכנית הערכות לשינויי האקלים ואנרגיה מקיימת ע"י המועצה (עלה בישיבה קודמת).

מרבית פליטות גזי החממה המשוחררות לאטמוספירה נוצרות בערים, וכן הפגיעות לסיכונים הנובעים משינוי האקלים גבוהה הרבה יותר במרחב הצפוף והבנוי לפיכך, רשויות שינהלו את השינוי בצורה חכמה, צפויות לצמצם נזקים ולהסתגל למצב החדש ביתר קלות. אחת הדרכים המרכזיות לעשות זאת הוא לגבש וליישם "תוכנית מקומית לאקלים ואנרגיה", כפי שעושות ערים בעולם ובחלק בארץ.

תוכנית מקומית מסוג זה עשויה לסייע לרשות לפתח כלכלה דלת פליטות, ובתוך כך להביא לשילוב תועלות: כלכליות, חברתיות וסביבתיות, הן עבור הרשות עצמה והן עבור התושבים והסביבה.

כבר כיום במטרה לקדם מועצה ירוקה, מועצת תל מונד עושה צעדים רבים ומשמעותיים בנושא ובחלקם אף נחשבת מובילה, אך מומלץ להגדיר תוכנית מדיניות כוללת סדורה ארוכת טווח, הכוללת:

- פעולות הסתגלות (אדפטציה) או גיבוש חוסן אקלימי - פעולות שמטרתן לשפר את המוכנות והעמידות של הרשות המקומית לשינויים שמחולל משבר האקלים.
- פעולות הפחתה (מיטיגציה) – פעולות שנועדו לצמצום פליטות של גזי חממה ממקורות של ייצור אנרגיה, תחבורה ופסולת בתחומי הרשות המקומית ועוד.

המלצת הוועדה: הוועדה המליצה למועצה כחלק מתוכנית עבודה לשנת 2025 לשים למטרה, הכנת תוכנית מדיניות כוללת למועצה להערכות לשינויי האקלים ואנרגיה מקיימת, שתהווה מסמך מדיניות ותוכנית פעולה לקידום הנושא ברשות ליישום בטווח הקצר והארוך.

ג. מעבר לנושאים שיעלו במסגרת וועדת איכות הסביבה בשוטף, הוועדה שמה לה למטרה ב-2025 לדון :

בנושא הצללה במרחב הציבורי – חשיבות, סקירה ובחינת השלמת פערים.
קידום נושא בניה ירוקה – חשיבות, מצב קיים ובחינת נושאים נוספים ליישום כגון ניקוזים כפועל יוצא מקידום מועצה ירוקה.
מתקני שתיה – הוספת עמדות מתקני שתיה בישוב. נאמר שהדבר מקודם ע"י המועצה ויעשה תגבור מתקנים. הוועדה מבקשת לבדוק אם יש צורך בתגבור נוסף.

תודה לכולם הישיבה ננעלת.

אילה רבין

חברת מועצה ויו"ר הועדה

עותקים: ראש המועצה - לין קפלן
 מנכ"לית המועצה - תהילה מימון
 אריק דושי - מרכז הוועדה ומנהל אגף תפעול
 חברי וועדת איכות סביבה